

För beslut i:
Kommunstyrelsen, Kungälv kommun

För kännedom till:
Kommunfullmäktige

-1

Rapport "Granskning av inköp och upphandling – Utökning inom ramen för intern kontroll ekonomiprocesser 2021"

De förtroendevalda revisorena i Kungälv kommun har gett Ernst & Young i uppdrag att genomföra en utökad granskning av inköp och upphandling inom ramen för intern kontroll ekonomiprocesser 2021.

Syftet med den utökade löpande granskningen är ge de förtroendevalda revisorena underlag för bedömning av genomförda inköp och upphandlingar med särskilt fokus på konsultarvoden.

I bifogad rapport ges en beskrivning av gjorda iakttagelser. De förtroendevalda revisorena översänder här rapporten för kännedom och behandling i enlighet med fastslagen rutin för avrapportering av kommunrevisionens granskningar.

Ernst & Youngs sammanfattande bedömning är att utifrån resultatet från dataanalys och tillhörande stickprovsgranskning indikeras att:

- Kommunstyrelsen har säkerställt att inköp skett i enlighet med tecknade avtal samt gällande lagar och regler för inköp och upphandling.
- Kommunstyrelsen har säkerställt avtalstrohet i enlighet med upprättade ramavtal.
- Kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig leverantörs- och avtalsuppföljning.

Bedömningen grundar sig i att ett flertal kontroller utförs i syfte att säkerställa god intern kontroll och avtalstrohet mot upphandlade leverantörer. Ekonomienheten utför tillsammans med upphandlingsenheten stickprov på inköp löpande under året. Vidare sker det för helåret en kontroll av inköp per leverantör för att säkerställa att tröskelvärden för upphandling inte överstigs för områden där ramavtal saknas.

I rapporten lämnas mot denna bakgrund inga rekommendationer till kommunstyrelsen.

Kungälv den 10 mars 2022

För Kommunrevisionen

Göran Johansson

Ordförande

KOMMUNREVISIONEN

**KUNGÄLVS
KOMMUN**



ADRESS Stadshuset · 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00 vx
FAX 0303-182 59
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Granskning av inköp och upphandling - Utökning inom ramen för intern kontroll ekonomiprocesser 2021

KUNGÄLVS KOMMUN



Building a better
working world

Innehållsförteckning

1.	Inledning	2
1.1.	Bakgrund.....	2
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	2
1.3.	Revisionskriterier	2
1.4.	Metod	2
1.5.	Avgränsningar och ansvarig nämnd.....	3
2.	Dataanalys och stickprovsgranskning	4
2.1.	Granskningsåtgärder	4
3.	Bedömning.....	6

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionen har i sin risk- och väsentlighetsanalys 2021 bedömt det som väsentligt att genomföra en fördjupad granskning av kommunens genomförda inköp och upphandlingar med särskilt fokus på konsultarvoden. I God revisionsred i kommunal verksamhet framgår de grunder som revisorerna använder när de bedömer ansvarstagande i styrelse och nämnder. Granskningen genomförs som en fördjupning inom ramen för revisionens granskning av intern kontroll ekonomiprocesser 2021.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att göra en utökad granskning av inköp- och upphandling inom ramen för granskning av intern kontroll ekonomiprocesser 2021.

Granskningen inriktas på följande revisionsfrågor:

- ▶ Har inköp skett i enlighet med tecknade avtal samt gällande lagar och regler för inköp och upphandling?
- ▶ Har kommunen säkerställt avtalstrohet i enlighet med upprättade ramavtal?
- ▶ Har kommunen säkerställt en ändamålsenlig avtals- och leverantörsuppföljning?

1.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna i denna granskning utgörs av:

- ▶ Lagen om offentlig upphandling (2016:1145) som reglerar hur en upphandlande myndighet ska genomföra ett upphandlingsförfarande.
- ▶ Lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (2016:1146) som reglerar upphandling inom områdena vatten, energi, transporter eller posttjänster.
- ▶ Kommunallagen (2017:725) som reglerar styrelsens ansvar.
- ▶ Kommunspecifika dokument såsom reglemente och policies.

1.4. Metod

Granskningen har genomförts i samband med granskning av intern kontroll inom kommunens ekonomiprocesser. Granskningen har genomförts som en dokument- och intervjustudie samt utifrån dataanalys och stickprovsgranskning.

Dataanalysen syftar till att identifiera antalet leverantörer kommunen använder där ramavtal saknas. Utifrån detta underlag har en stickprovsgranskning genomförts med syfte att kontrollera avtalstrohet i genomförda inköp.

Vidare har stickprov genomförts avseende leverantörs- och avtalsuppföljning. Stickproven har skett i syfte att kontrollera om tecknade ramavtal följs upp i enlighet med avtalsvillkoren i ramavtalen samt i enlighet med kommunens upphandlingspolicy. Stickprovsgranskningen har utgått från ett slumpmässigt urval av 15 ramavtal i kommunens avtalsdatabas som löper ut under 2021. Urvalet har fokuserats på konsulttjänster.

1.5. Avgränsningar och ansvarig nämnd

Granskningen avgränsas i enlighet med ställda revisionsfrågor och avser kommunstyrelsen.

2. Dataanalys och stickprovsgranskning

Vi har genomfört en dataanalys av leverantörsfakturer och avtalsregister för perioden 2021-01-01 - 2021-09-30. Syftet med analysen är att identifiera inköp från leverantörer med vilka kommunen saknar ramavtal. Utformningen av granskningsåtgärder och dataanalysens urval har genomförts mot bakgrund av detta syfte samt haft särskilt fokus på konsulttjänster. Vidare har dataanalysen använts för att göra en översiktlig analytisk granskning av kommunens avtals- och leverantörsregister. Våra granskningsåtgärder och iakttagelser presenteras i nedan i avsnitt 2.1.

2.1. Granskningsåtgärder

Analytisk granskning av antalet avtal per leverantör:

Vi har erhållit ett avtalsregister för den aktuella perioden. Utifrån avtalsregistret har vi filtrerat fram de avtal som finns registrerade på respektive organisationsnummer. För de leverantörer som har flera avtal registrerade har vi bitt kommunens upphandlingsenhet om kompletterande information för att verifiera att hanteringen är korrekt. Vi har för samtliga urval erhållit erforderliga förklaringar och underlag. I huvudsak avses leverantörer som har flera avtalskategorier och tillhandahåller mer än en produkt eller tjänst mot kommunen. Vi noterar i några fall att samma leverantör finns upplagd flera gånger i avtalsregistret, vilket bör undvikas för att säkerställa översiktlighet och struktur.

Iakttagelser

Inga väsentliga iakttagelser noterade.

Analytisk granskning av inköp på fakturanivå samt sökning mot avtalsregister för matchning mellan inköp och befintliga avtal:

Vi har filtrerat inköp på fakturanivå för perioden 2021-01-01 - 2021-09-30 där det enligt kommunens avtalsregister saknas aktuellt avtal. För dessa inköp har vi bitt kommunens upphandlingsenhet om kompletterande information för att förklara avsaknaden av avtal. Vi har för samtliga urval erhållit erforderliga förklaringar och underlag. I huvudsak avses inköp inom kommunkoncernen eller annan offentlig verksamhet där upphandling inte är tillämpligt.

Iakttagelser

Inga väsentliga iakttagelser noterade.

Analytisk granskning samt stickprovsgranskning av totala inköp per leverantör samt sökning mot avtalsregister för matchning mellan inköp och befintliga avtal:

Vi har filtrerat fram leverantörer där kommunen haft totala inköp under perioden som överstiger tröskelvärden för upphandling och direktupphandlingsgränser. För dessa inköp har vi bitt kommunens upphandlingsenhet om kompletterande information för att förklara

avsaknaden av avtal. Vid stickprovsgranskningen noterades att det fanns erforderliga avtal för flera av leverantörerna, trots att ingen matchning gjordes i dataanalysen. Detta förklarades i flera fall av inköp av sociala och andra särskilda tjänster som har högre tröskelvärden för upphandling samt där undantag för upphandling kan vara aktuellt. Även enstaka fall noterades där avtal låg underordnat en annan leverantör/organisationsnummer i kommunens avtalsregister. För samtliga stickprov kunde vi av kommunens upphandlingsenhet erhålla erforderliga avtal och förklaringar.

Iakttagelser

Inga väsentliga iakttagelser noterade.

Stickprovsgranskning av inköp från konsultfirmor:

Vi har filtrerat fram en sammanställning över inköp från konsultbolag under perioden i leverantörsregistret och därifrån valt 15 slumpmässiga transaktioner. För dessa transaktioner har vi inhämtat fakturakopior till transaktionen samt kontrollerat att avtal finns med leverantören. För samtliga stickprov har vi kunnat härleda fakturan till transaktionen enligt leverantörsregistret, bedömt att fakturan är korrekt upprättad, tillräckligt specificerad, samt stämt av mot befintligt avtal i avtalsregistret alternativt erhållit erforderliga förklaringar eller underlag varför avtal saknas. I huvudsak avser de stickprov där vi inte hittat befintligt avtal i avtalsregistret inköp som understiger tröskelvärden för upphandling.

Iakttagelser

Inga väsentliga iakttagelser noterade.

3. Bedömning

Utifrån genomförd granskning och processgenomgångar i samband med vår granskning av intern kontroll inom kommunens ekonomiprocesser noterar vi att kommunen utför ett flertal kontroller i syfte att säkerställa god intern kontroll och avtalstrohet mot upphandlade leverantörer. Ekonomienheten utför tillsammans med upphandlingsenheten stickprov på inköp löpande under året. Vidare sker det för helåret en kontroll av inköp per leverantör för att säkerställa att tröskelvärden för upphandling inte överstigs för områden där ramavtal saknas.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet från dataanalys och tillhörande stickprovsgranskning indikerar att:

- Kommunstyrelsen har säkerställt att inköp skett i enlighet med tecknade avtal samt gällande lagar och regler för inköp och upphandling.
- Kommunstyrelsen har säkerställt avtalstrohet i enlighet med upprättade ramavtal.
- Kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig leverantörs- och avtalsuppföljning.

Göteborg den 9 mars 2022



Marcus Gustafson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB



Hans Gavin
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB



Alexander Prahl
Revisor
Ernst & Young AB